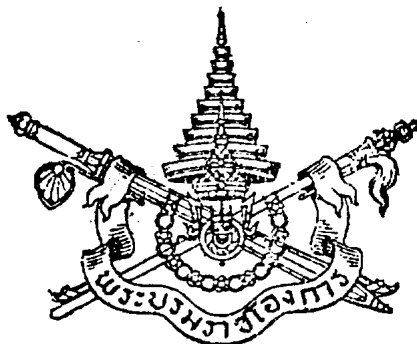

ฉบับพิเศษ หน้า ๑

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๙๕

พระราชบัญญัติ

บำเหน็จบำนาญข้าราชการ

พ.ศ. ๒๔๙๕

ในพระปรมาภิไธย

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลทรงยศ

ธานีนิวัต กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๕

เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

ฉบับพิเศษ หน้า ๒

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๕๕๔

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จ
บำนาญทหารและกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
ฝ่ายพลเรือน

พระมหากษัตริย์ โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ตั้ง
ต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
บำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๔”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมายว่าด้วยบำเหน็จ
บำนาญทหาร กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
ฝ่ายพลเรือน และบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ
ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้ง
กับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๓

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๘๔

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติ

“ข้าราชการ” หมายความว่า ทหารและข้าราชการ
พลเรือน

“ทหาร” หมายความว่า นายทหารสัญญาบัตร นาย
ทหารประทวน ตลอดจนว่าที่ยศนั้น ๆ และพลทหารประจำ
การ

“ข้าราชการพลเรือน” หมายความว่า ข้าราชการ
พลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน
ข้าราชการกา เมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ
การเมือง ข้าราชการฝ่ายตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ
ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการพลเรือนสังกัดกระทรวง
กลาโหม

“เวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ” หมาย
ความว่า เวลาราชการที่ข้าราชการรับราชการมาตั้งแต่ต้นจน
ถึงวันสุดท้ายที่ได้รับเงินเดือนตามเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติ
ไว้ในพระราชบัญญัติ

“เงินเดือนเดือนสุดท้าย” หมายความว่า เงินเดือน
ที่ได้รับจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนเดือนสุดท้ายที่

ฉบับพิเศษ หน้า ๔

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ เมษายน ๒๔๘๔

ออกจากราชการรวมทั้งเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนสำหรับค่าวิชา
และหรือสำหรับประจำตำแหน่งที่ต้องผ่านอันตรายเป็นปกติ
ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย แต่ไม่รวมเงินเพิ่มอย่างอื่น ๆ

“เงินเดือนเดิม” หมายความว่า เงินเดือนเดือนสุดท้าย
ที่เคยได้รับอันดับสูงสุดในครั้งใดก่อนออกจากราชการ

“บำเหน็จ” หมายความว่า เงินตอบแทนความชอบ
ที่ได้รับราชการมาซึ่งจ่ายครั้งเดียว

“บำนาญ” หมายความว่า เงินตอบแทนความชอบ
ที่ได้รับราชการมาซึ่งจ่ายเป็นรายเดือน

“แพทย์ที่ทางราชการรับรอง” หมายความว่า ผู้ที่ได้
ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะตาม
กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ หรือ
แพทย์ที่มีสิทธิประกอบโรคศิลปะในต่างประเทศซึ่งประกอบ
โรคศิลปะอยู่ในต่างประเทศนั้น และกระทรวงการคลังได้รับ
รองให้ทำการตรวจและแสดงความเห็นตามความในพระราช
บัญญัตินี้ได้

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๕๕๔

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ลักษณะ ๑

บำเหน็จบำนาญปกติ

หมวด ๑

สิทธิในบำเหน็จบำนาญปกติ

มาตรา ๖ เมื่อข้าราชการผู้ใดออกจากราชการ ให้จ่ายบำเหน็จหรือบำนาญให้ตามเกณฑ์ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

สิทธิในบำเหน็จหรือบำนาญเป็นสิทธิเฉพาะตัว จะโอนไม่ได้

มาตรา ๗ ภายใต้มันบังคับมาตรา ๘ ข้าราชการซึ่งจะได้รับบำเหน็จบำนาญตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อก่อนออกจากราชการหรือก่อนได้รับคำสั่งให้ไปทำการใด ๆ ตามความใน

ฉบับพิเศษ หน้า ๖

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๙๔

มาตรา ๒๘ ต้องได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภท
เงินเดือน

มาตรา ๘ บุคคลที่ระบุไว้ต่อไปนี้ ไม่มีสิทธิได้รับ
บำเหน็จบำนาญปกติตามพระราชบัญญัติ

(๑) ผู้ถูกไล่ออกหรือปลดออกจากราชการเพราะมี
ความผิด

(๒) ข้าราชการวิสามัญหรือลูกจ้าง เว้นแต่ในกรณี
ที่มีข้อกำหนดให้บำเหน็จหรือบำนาญไว้ในหนังสือสัญญาจ้าง
ตามความต้องการของรัฐบาล

(๓) ผู้ซึ่งรัฐบาลกำหนดเงินอย่างอื่นไว้ให้แทนบำเหน็จ
หรือบำนาญแล้ว

(๔) ผู้ซึ่งมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ
ไม่ครบหนึ่งปีบริบูรณ์

(๕) ผู้ซึ่งไม่เคยรับราชการมาก่อน แต่ได้เป็นทหาร
ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร เมื่อปลดเป็น
กองหนุนแล้วและได้เข้ารับราชการอีก โดยเวลารับราชการ
จะคิดต่อกับเวลารับราชการกองประจำการหรือไม่ก็ตาม ยัง
ไม่ครบหนึ่งปีบริบูรณ์

ฉบับพิเศษ หน้า ๗

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๕๕๔

มาตรา ๘ ข้าราชการมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญปกติ
ด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) เหตุทดแทน
- (๒) เหตุทุพพลภาพ
- (๓) เหตุสูงอายุ
- (๔) เหตุรับราชการนาน

มาตรา ๑๐ สิทธิในการขอบำเหน็จบำนาญปกติตาม
พระราชบัญญัตินี้ ให้มีอายุความสามปี

มาตรา ๑๑ บำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนนั้น ให้แก่
ข้าราชการซึ่งออกจากประจำการเพราะเลิก หรือยุบตำแหน่ง
หรือไปดำรงตำแหน่งการเมือง หรือซึ่งมีคำสั่งให้ออกโดย
ไม่มีความผิด หรือซึ่งออกตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย หรือทหารซึ่งออกจากกองหนุนเบ็ดเสร็จ

มาตรา ๑๒ บำเหน็จบำนาญเหตุทุพพลภาพนั้น ให้
แก่ข้าราชการผู้บวชเจ็บทุพพลภาพ ซึ่งแพทย์ที่ทางราชการ
รับรองได้ตรวจและแสดงความเห็นว่าไม่สามารถที่จะรับ
ราชการในตำแหน่งหน้าที่ซึ่งปฏิบัติอยู่นั้นต่อไป

ฉบับพิเศษ หน้า ๘

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๘๔

มาตรา ๑๓ บำเหน็จบำนาญเหตุสูงอายุนั้น ให้แก่
ข้าราชการผู้มายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว

มาตรา ๑๔ บำเหน็จบำนาญเหตุรับราชการนานนั้น ให้
แก่ข้าราชการซึ่งมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ
ครบสามสิบปีบริบูรณ์แล้ว

มาตรา ๑๕ ข้าราชการผู้ซึ่งมีเวลาราชการสำหรับคำนวณ
บำเหน็จบำนาญไม่ถึงสิบปีบริบูรณ์ มีสิทธิได้บำเหน็จ

ข้าราชการผู้ซึ่งมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จ
บำนาญตั้งแต่สิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีสิทธิได้บำนาญ

มาตรา ๑๖ ข้าราชการผู้มีสิทธิได้บำนาญจะยื่นคำขอ
รับบำเหน็จตามเกณฑ์ในมาตรา ๓๒ แทนบำนาญก็ได้

มาตรา ๑๗ ข้าราชการผู้ใดมีเวลาราชการสำหรับคำนวณ
บำเหน็จบำนาญครบสิบปีบริบูรณ์แล้ว มีความประสงค์จะ
ลาออกจากราชการ และไม่มีสิทธิที่จะได้รับบำเหน็จบำนาญ
ตามความในมาตรา ๘ ถ้าเจ้ากระทรวงได้ส่งอนุญาต ก็ให้
ได้รับแต่บำเหน็จตามเกณฑ์ในมาตรา ๓๒

ฉบับพิเศษ หน้า ๘

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๘๔

มาตรา ๑๘ ข้าราชการการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรีซึ่งได้รับราชการในตำแหน่งข้าราชการการเมืองมาแล้ว และมีเวลาราชการในตำแหน่งข้าราชการการเมืองรวมกันไม่น้อยกว่าสี่ปีบริบูรณ์ เมื่อออกจากตำแหน่งและไม่ประสงค์จะรับบำเหน็จบำนาญตามความในบทแห่งพระราชบัญญัตินี้โดยประการอื่น ก็ให้มีสิทธิรับบำนาญเดือนละสามร้อยบาท

แต่ถ้าข้าราชการผู้นั้นมีสิทธิได้รับหรือเคยได้รับบำนาญปกติอยู่ก่อนแล้ว เมื่อข้าราชการผู้นั้นได้ใช้สิทธิตามความในวรรคก่อนแล้ว สิทธิรับบำนาญที่มีอยู่แล้วนั้นเป็นอันสิ้นไป

การคำนวณเวลาราชการตามความในมาตรานี้ ไม่ให้รวมเวลาราชการที่ผู้นั้นได้รับบำเหน็จหรือบำนาญไปแล้ว ถ้ามี เข้าด้วย

หมวด ๒

เวลาราชการและการนับเวลาราชการสำหรับ

คำนวณบำเหน็จบำนาญ

มาตรา ๑๘ ข้าราชการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว เป็นอันพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีที่อายุครบหกสิบปีบริบูรณ์นั้น

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๐

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๙๔

เว้นแต่ในกรณีพิเศษซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการอย่างยิ่ง จะต่อเวลาราชการให้รับราชการต่อไป อีกคราวละหนึ่งปีจนถึงอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ก็ได้

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ข้าราชการการเมือง

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน เป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการ เว้นแต่

(๑) ข้าราชการสังกัดกระทรวงกลาโหม ให้กระทรวงกลาโหมเป็นเจ้าหน้าที่

(๒) ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ให้กระทรวงยุติธรรมเป็นเจ้าหน้าที่

(๓) ข้าราชการครู ให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าหน้าที่

มาตรา ๒๑ ภายในเดือนธันวาคมทุก ๆ ปี ให้เจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุข้าราชการตั้งบัญชีไว้ ในมาตรา ๒๐ ยื่นบัญชีรายชื่อข้าราชการผู้มีสิทธิจะได้รับบำเหน็จบำนาญซึ่งมี

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๑

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๘๔

อายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีถัดไปต่อเจ้ากระทรวงของผู้
นั้นและกระทรวงการคลัง

เมื่อเจ้ากระทรวงได้รับรายชื่อนั้นแล้วให้พิจารณา ถ้า
เห็นว่า ข้าราชการผู้ใดสมควรได้รับการพิจารณาของคณะ
รัฐมนตรีตามความในมาตรา ๑๘ ก็ให้ดำเนินการต่อไป

การส่งต่อเวลาราชการให้แก่ข้าราชการ ให้กระทำ
ภายในวันที่ ๑ พฤศจิกายน ในปีอายุครบ

เมื่อได้มีการส่งต่อเวลาราชการให้แก่ข้าราชการผู้ใดแล้ว
ให้เจ้ากระทรวงแจ้งไปให้เจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุทราบ
และให้เจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุแจ้งต่อไปยังกระทรวง
การคลัง

มาตรา ๒๒ การต่อเวลาราชการหนึ่งปีคราวแรกนั้น ให้
นับตั้งแต่วันอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ และถ้าจะต่อเวลา
ราชการให้ในปีถัดไปอีก ให้ส่งต่อเวลาราชการล่วงหน้าไม่
น้อยกว่าหนึ่งเดือน ก่อนสิ้นวันครบการต่อเวลาราชการครั้ง
สุดท้าย ถ้ามิได้มีการส่งต่อเวลาราชการภายในกำหนด
ดังกล่าว ให้ถือว่าข้าราชการผู้นั้นพ้นจากราชการถัดจากวัน
ครบการต่อเวลาราชการครั้งสุดท้ายนั้น

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๕๔

มาตรา ๒๓ การนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จ
บำนาญนั้น ให้นับแต่วันรับราชการรับเงินเดือนจากเงิน
งบประมาณประเภทเงินเดือน ซึ่งมีใช้ตราข้าราชการ
วิสามัญหรือลูกจ้าง

ครูประจำบาล สारวตฺรศึกษา หรือข้าราชการวิสามัญ
ที่ได้มีบทบัญญัติของกฎหมายให้ยกฐานะหรือให้เปลี่ยนฐานะ
เป็นข้าราชการที่มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญตามมาตรา ๗ ได้
และเมื่อได้มีการยกฐานะหรือเปลี่ยนฐานะเป็นข้าราชการที่มี
สิทธิรับบำเหน็จบำนาญตั้งกล่าวแล้ว ก็ให้นับเวลาระหว่างที่
เป็นครูประจำบาล สारวตฺรศึกษา หรือข้าราชการวิสามัญ
ที่ติดต่อกับวันที่ได้มีการยกฐานะหรือการเปลี่ยนฐานะนั้น
เป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญได้ด้วย

ข้าราชการซึ่งทำงานหรือรับราชการก่อนอายุครบสิบแปด
ปีบริบูรณ์ ให้เริ่มนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จ
บำนาญตั้งแต่วันที่อายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์เป็นต้นไป

ผู้ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนทหารกองประจำการ ให้มีสิทธินับ
เวลาราชการได้ตั้งแต่วันที่ขึ้นทะเบียนกองประจำการตาม
กฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๓

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๘๔

มาตรา ๒๔ ผู้ซึ่งกระทำหน้าที่ตามที่กระทรวงกลาโหม กำหนด ในระหว่างเวลาที่มีการรบหรือการสงคราม หรือมีการปราบปรามการจลาจล หรือในระหว่างเวลาที่พระบรมราชโองการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือในระหว่างเวลาที่สั่งให้เป็นนักดำเรือดำน้ำ ให้นับเวลาราชการที่ปฏิบัติ การตามสั่งเป็นทวีคูณ แม้ว่าในระยะเวลาดังกล่าวนี้จะไม่ได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนก็ตาม

นับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ข้าราชการ ผู้ใดประจำปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตใดที่ได้มีประกาศใช้กฎอัยการศึก ให้นับเวลาราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นเป็นทวีคูณ

ในกรณีดังกล่าวในสองวรรคก่อน ถ้าผู้ใดมีเวลาราชการ ซึ่งอาจนับเป็นทวีคูณในเวลาเดียวกันได้หลายประการ ก็ให้นับเวลาระหว่างนั้นเป็นทวีคูณแต่ประการเดียว

มาตรา ๒๕ เวลาป่วยหรือลา หรือต้องพักราชการ ซึ่งได้รับอนุญาตให้รับเงินเดือนเต็มนั้น สำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญให้นับเหมือนเต็มเวลาราชการ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๔

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๘๔

เวลาป่วยหรือลา หรือต้องพักราชการ ซึ่งได้รับอนุญาต ให้รับเงินเดือนไม่เต็มนั้น สำหรับการคำนวณบำเหน็จ บำนาญให้นับเวลาตามส่วนแห่งเงินเดือนที่ได้รับ

เวลาป่วยหรือลา หรือต้องพักราชการ หรือมิได้อยู่รับ ราชการ ซึ่งมิได้รับอนุญาตให้รับเงินเดือน ไม่นับเป็นเวลา ราชการสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญ แต่ทั้งนี้มิได้ หมายความว่าผู้ที่มีได้อยู่รับราชการด้วยเหตุที่ถูกกักกันที่ทาง วินัยตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหารหรือตำรวจ

มาตรา ๒๖ ในระหว่างที่ทหารกองหนุนได้รับเบี้ยหวัด ให้นับเวลาสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญเสมอหนึ่งในสี่ ของเวลาอยู่รับราชการ

มาตรา ๒๗ ข้าราชการซึ่งทางราชการคัดเลือกหรือสอบ คัดเลือกให้ไปตุการหรือศึกษาวิชาในต่างประเทศ ให้นับ เวลาสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญในระหว่างนั้นเหมือน เต็มเวลาราชการ

มาตรา ๒๘ ข้าราชการที่ได้รับเงินเดือนจากเงิน งบประมาณประเภทเงินเดือน ซึ่งทางราชการสั่งให้ไปทำการ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๕

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๘๔

ใด ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ผู้นั้น
ยังไม่มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญ และให้นับเวลาสำหรับการ
คำนวณบำเหน็จบำนาญในระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการ

มาตรา ๒๕ เวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ
ให้นับแต่จำนวนปี เศษของปีถ้าถึงครึ่งปีให้นับเป็นหนึ่งปี

การนับระยะเวลาตามความในวรรคก่อน สำหรับเดือน
หรือวัน ให้คำนวณตามวิธีการจ่ายเงินเดือน และให้นับ
สิบสองเดือนเป็นหนึ่งปี สำหรับจำนวนวัน ถ้ามีรวมกัน
หลายระยะ ให้นับสามสิบวันเป็นหนึ่งเดือน

มาตรา ๓๐ ข้าราชการผู้ใด

(๑) ลาออกโดยไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จ
หรือบำนาญ จากการรับราชการต่อนก่อนลาออก

(๒) ถูกปลดออก หรือถูกไล่ออกในกรณีกระทำผิด
วินัยอย่างร้ายแรง

(๓) ออกจากราชการโดยได้รับหรือมีสิทธิที่จะรับ
บำเหน็จหรือบำนาญแล้ว

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๖

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๕๔

ถ้าภายหลังได้เข้ารับราชการใหม่ ให้คิดเวลาราชการ
สำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญเฉพาะ การรับราชการครั้งใหม่
เท่านั้น

ข้าราชการตำแหน่งประจำที่ไปดำรงตำแหน่งการเมือง
ให้ถือว่าเป็นการออกจากราชการ โดยมีสิทธิได้รับบำเหน็จ
บำนาญแล้ว และได้เข้ารับราชการใหม่ตามความในมาตรา
ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่

(ก) นายทหารซึ่งถูกปลดออกจากประจำการเป็น
นายทหารกองหนุนโดยมิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญ
หากได้เข้ารับราชการอีก

(ข) นายทหารซึ่งลาออกจากประจำการเป็นนายทหาร
กองหนุนโดยมิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญ หาก
ได้เข้ารับราชการเป็นทหารอีก และออกจากราชการเพื่อ
รับบำเหน็จบำนาญในขณะที่เป็นทหาร

(ค) ข้าราชการผู้มีสิทธิคืนบำเหน็จเพื่อนับเวลาก่อน
ออกจากราชการต่อเนื่องกับการรับราชการในตอนหลังตาม
กฎหมายที่ใช้อยู่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๗

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๕๔

ทหาร พุทธศักราช ๒๔๘๒ หรือพระราชบัญญัติบำเหน็จ
บำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๘๒

(ง) ข้าราชการการเมืองที่ต้องออกหรือต้องพ้นจาก
ตำแหน่งโดยผลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

การไปรับราชการต่างประเทศหรือทบวงกรม ถ้าเวลา
ราชการไม่ติดต่อกัน และพิสูจน์ไม่ได้ว่าทางราชการสั่ง ให้
ถือว่าเป็นการลาออกจากสังกัดเต็ม

หมวด ๓

วิธีคำนวณบำเหน็จบำนาญ

มาตรา ๓๑ ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญนั้น ให้ตั้ง
เงินเดือนเดือนสุดท้ายเป็นเกณฑ์คำนวณ

ข้าราชการผู้ใดเคยดำรงตำแหน่งในขณะเดียวกันหลาย
ตำแหน่ง แล้วได้พ้นจากตำแหน่งที่มีเงินเดือนสูงก่อนพ้น
จากราชการ ให้ถือเงินเดือนเดือนสุดท้ายของตำแหน่งที่มี
เงินเดือนสูงจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนที่เคยได้รับ
อยู่นั้นเป็นเงินเดือนเดือนสุดท้ายสำหรับตั้งเป็น เกณฑ์คำนวณ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๘

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๕๔

มาตรา ๓๒ วิธีคำนวณบำเหน็จบำนาญ ให้กระทำดังนี้

(๑) สำหรับบำเหน็จ ให้ตั้งเงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีเวลาราชการ

(๒) สำหรับบำนาญ ให้ตั้งเงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีเวลาราชการตั้งขึ้น

(๓) สำหรับทหารและตำรวจ ให้แบ่งเป็นห้าสิบส่วนคูณด้วยจำนวนปีเวลาราชการ

(๔) สำหรับข้าราชการพลเรือนที่รับราชการโดยรับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือน และไม่เคยออกจากราชการตลอดเวลาไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ ให้แบ่งเป็นห้าสิบส่วน คูณด้วยจำนวนปีเวลาราชการ

(๕) สำหรับข้าราชการพลเรือน นอกจากที่กล่าวไว้ใน (๓) และ (๔) ให้แบ่งเป็นห้าสิบห้าส่วน คูณด้วยจำนวนปีเวลาราชการ

มาตรา ๓๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๔ เมื่อได้แจ้งการคำนวณบำเหน็จบำนาญปกติให้ผู้มีสิทธิรับทราบล่วงหน้าสองปีแล้ว ให้ถือว่า การคำนวณนั้นเป็นอันเด็ดขาด

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๕

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๕๔

มาตรา ๓๔ บำนาญปกติมีจำกัดจำนวนอย่างสูงเดือนละ
หนึ่งพันบาท ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงบำนาญตามเกณฑ์
ซึ่งได้รับอยู่ก่อนวันให้พระราชบัญญัตินี้

หมวด ๔

ผู้รับบำนาญกลับเข้ารับราชการใหม่

มาตรา ๓๕ ข้าราชการผู้ซึ่งได้รับหรือมีสิทธิในบำนาญ
ปกติแล้ว ภายหลังกลับเข้ามารับราชการใหม่ ถ้าเงินเดือน
ที่ได้รับในขณะที่เข้ารับราชการครั้งใหม่น้อยกว่าเงินเดือนเดิม
เมื่อก่อนออกจากราชการ ให้รับบำนาญรวมกันไปด้วย แต่
ถ้าเงินเดือนรวมกับบำนาญสูงกว่าเงินเดือนเดิม ต้องลด
บำนาญลงในระหว่างที่รับราชการครั้งหลังจนเงินเดือนใหม่
รวมกับบำนาญไม่สูงกว่าเงินเดือนเดิม ถ้าเงินเดือนใหม่
เท่าหรือสูงกว่าเงินเดือนเดิม ก็ให้คงบำนาญในระหว่างนั้น
เมื่อออกจากราชการตอนหลังให้คำนวณบำนาญ โดยคิด
เฉพาะจำนวนเงินเดือนที่ได้รับจริง ในตอนใหม่และเฉพาะ
เวลาราชการในตอนใหม่บวกเข้ากับบำนาญเดิม บำนาญ
ในตอนหลังนี้จะเปลี่ยนเป็นขอรับบำนาญหนึ่งแทนก็ได้

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๐

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๙๔

การขอรับบำนาญรวมไปกับเงินเดือนตามวรรคก่อนนั้น ถ้าบำนาญรวมกับเงินเดือนใหม่ยังต่ำกว่าเงินเดือนเดิม แต่หากสูงกว่าอัตราเงินเดือนสูงสุดของข้าราชการประเภทที่กลับเข้ารับราชการใหม่ ก็ให้จ่ายได้รวมกันไม่เกินอัตราเงินเดือนสูงสุดของข้าราชการตามประเภทที่กลับเข้ารับราชการนั้น

ลักษณะ ๒

บำเหน็จบำนาญพิเศษ

มาตรา ๓๖ เมื่อข้าราชการผู้ใดประสบเหตุตั้งที่บัญญัติไว้ในลักษณะนี้ ให้จ่ายบำเหน็จหรือบำนาญพิเศษให้

สิทธิในบำเหน็จหรือบำนาญพิเศษเป็นสิทธิเฉพาะตัว จะโอนไม่ได้

มาตรา ๓๗ ข้าราชการ พลทหารกองประจำการ หรือบุคคลที่ทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ผู้ใดได้รับอันตรายจนพิการ เสียแขนหรือขา หูหนวกทั้งสองข้าง ตาบอด หรือได้รับการบวชเฝ้า ซึ่งแพทย์ที่ทางราชการรับรองได้ตรวจแล้ว และแสดงว่าถึงทุกผลภาพไม่สามารถจะ

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๑

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๘๔

รับราชการต่อไปได้อีกเลย ทั้งนี้เพราะเหตุปฏิบัติราชการ
ในหน้าที่หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่
ให้ผู้นั้นได้รับบำนาญปกติกับทั้งได้รับบำนาญพิเศษด้วย เว้น
แต่การได้รับอันตราย ได้รับการบ่วงเจ็บ หรือการถูก
ประทุษร้ายนั้นเกิดขึ้นจากความประมาทเดินเล่ออย่างร้ายแรง
หรือจากความผิดของตนเอง

มาตรา ๓๘ ข้าราชการผู้ใดได้รับบำเหน็จหรือบำนาญ
ไปแล้วตามพระราชบัญญัตินี้ หรือพลทหารกองประจำการ
หรือบุคคลที่ทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด
ผู้ใดซึ่งได้ออกจากราชการหรือพ้นจากหน้าที่ทหารไปแล้ว
ถ้าภายในกำหนดเวลาสามปี นับแต่วันออกจากราชการ
หรือพ้นจากหน้าที่ทหาร บวกรวมหลักฐานชัดเจนว่า ผู้นั้น
เกิดบ่วงเจ็บถึงทุพพลภาพอันเป็นผลเนื่องมาจากการปฏิบัติ
หน้าที่ราชการระหว่างที่ผู้นั้นรับราชการหรือทำหน้าที่ทหารอยู่
ก็ให้จ่ายบำนาญตามมาตรา ๓๗ และถ้าถึงตายก็ให้จ่าย
บำนาญตามมาตรา ๔๑ ทั้งนี้ให้จ่ายให้ นับแต่วันขอ และ
ในกรณีที่ได้รับบำเหน็จไปแล้ว ก็ให้จ่ายเฉพาะบำนาญ
พิเศษแต่อย่างเดียว

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๒

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๙๕

มาตรา ๓.๕ การคำนวณบ้านานาญพิเศษ ให้เจ้ากระทรวงเป็นผู้กำหนดตามสมควรแก่เหตุการณ์ประกอบด้วยความพิการและทุพพลภาพของผู้นั้น ตามอัตราดังต่อไปนี้

(๑) ในยามปกติ มีอัตราตั้งแต่ห้าในห้าสิบส่วนจนถึงยี่สิบในห้าสิบส่วนแห่งเงินเดือนเดือนสุดท้าย

(๒) ผู้มีหน้าที่ต้องไปราชการหรือปฏิบัติราชการโดยอากาศยานในอากาศ หรือต้องไปราชการหรือปฏิบัติราชการโดยเรือดำน้ำ หรือมีหน้าที่ต้องทำการดำน้ำ หรือมีหน้าที่ทำการกวาดทุ่นระเบิด หรือมีหน้าที่ขุด ทำลาย ทำ หรือประกอบวัตถุระเบิด หรือมีหน้าที่เกี่ยวกับไอพิน ถ้าได้รับอันตรายด้วยหน้าที่ที่กระทำนั้น ให้มีอัตราเป็นจำนวนเงินเดือนเดือนสุดท้าย

(๓) เวลาทำหน้าที่ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดในระหว่างเวลาที่มีการรบหรือการสงคราม หรือมีการปราบปรามการจลาจล หรือในระหว่างเวลาที่มีพระบรมราชโองการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ถ้าได้รับอันตรายด้วยหน้าที่ที่กระทำนั้น ให้มีอัตราตั้งแต่สามสิบในห้าสิบส่วนจนถึงสามสิบห้าในห้าสิบส่วนของเงินเดือนเดือนสุดท้าย ในกรณี

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๓

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๕๔

ที่ไม่มีเงินเดือน ให้ถืออัตราเงินเดือนทหารตามที่กระทรวง
กลาโหมกำหนดเป็นเงินเดือนเดือนสุดท้าย

มาตรา ๔๐ ผู้ได้รับอันตรายถึงทุพพลภาพดังกล่าวใน
มาตรา ๓๗ แม้จะยังไม่มีสิทธิรับบำนาญปกติ ก็ให้ได้รับ
บำนาญปกติได้ คิดตามอัตราที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒
บวกกับบำนาญพิเศษด้วย

มาตรา ๔๑ ผู้ได้รับอันตรายดังกล่าวในมาตรา ๓๗ ถ้า
ถึงแก่ความตายเพราะเหตุนั้น ก่อนได้รับบำนาญพิเศษไป นอก
จากบำนาญปกติซึ่งอาจตกทอดตามที่บัญญัติไว้ใน ลักษณะ
๓ ก็ให้จ่ายบำนาญพิเศษตามมาตรานี้ให้แก่ทายาทผู้มีสิทธิ
อีกด้วย ตามเกณฑ์ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๔ และมาตรา
๔๕ ดังนี้

(๑) ในยามปกติเป็นจำนวนกึ่งเงินเดือนเดือนสุดท้าย
ของผู้ตาย

(๒) ผู้มีหน้าที่ต้องไปราชการหรือปฏิบัติราชการโดย
อากาศยานในอากาศ หรือต้องไปราชการหรือปฏิบัติราชการ
โดยเรือดำน้ำ หรือมีหน้าที่ต้องทำการดำน้ำ หรือมีหน้าที่

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๕

ตอนที่ ๒๕ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๕๕๔

ทำการกวาดตุนระเบิด หรือมีหน้าที่ขุด ทำลาย ทำ หรือประกอบวัตถุระเบิด หรือมีหน้าที่เกี่ยวกับไอพิช หรือเวลาทำหน้าที่ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ในระหว่างเวลาที่มีการรบหรือการสงคราม หรือมีการปราบปรามการจลาจล หรือในระหว่างเวลาที่พระบรมราชโองการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ถ้าได้รับอันตรายด้วยหน้าที่ที่กระทำนั้น ให้มีอัตราเป็นจำนวนสี่สิบในห้าสิบส่วนแห่งเงินเดือนเดือนสุดท้ายของผู้ตาย

มาตรา ๔๒ ข้าราชการผู้ใดได้รับการบวชเจ็บทุพพลภาพดังกล่าวในมาตรา ๓๗ เพราะเหตุ

(๑) ต้องไปปฏิบัติราชการเป็นครั้งคราวนอกตำบลที่ตั้งสำนักงานประจำ หรือ

(๒) ต้องประจำปฏิบัติราชการในท้องที่กันดารที่จะต้องเสด็จตรวจโรคภัยไข้เจ็บซึ่งท้องที่นั้นได้กำหนดไว้โดยพระราชกฤษฎีกา

ถ้าปรากฏว่า ความบวชเจ็บทุพพลภาพนั้นได้เกิดเนื่องจากการต้องไปปฏิบัติราชการหรือต้องประจำปฏิบัติราชการ

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๕

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๙๔

นั้น ก็ให้จ่ายบำนาญตามมาตรา ๓๗ และถ้าถึงตายก็ให้จ่ายบำนาญพิเศษตามมาตรา ๔๑ (๑)

มาตรา ๔๓ ข้าราชการ พลทหารกองประจำการ หรือบุคคลที่ทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ผู้ใดสูญหายไปและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้นั้น ได้รับอันตรายตั้งกล่าวในมาตรา ๓๗ ถึงตาย เมื่อพ้นกำหนดสองเดือนนับแต่วันสูญหาย ให้สันนิษฐานไว้ก่อนเพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ว่า ผู้นั้นถึงแก่ความตายในวันที่สูญหาย และให้จ่ายบำนาญพิเศษตามบทบัญญัติในมาตรา ๔๑

ถ้าปรากฏในภายหลังว่า ผู้ที่ต้องสันนิษฐานว่าตายตามความในวรรคก่อนมิได้ตาย ก็ให้หยุดจ่ายบำนาญพิเศษนั้น และถ้าเจ้ากระทรวงจะต้องจ่ายเงินให้ในระหว่างเวลาที่ต้องสันนิษฐานว่าถึงแก่ความตาย ก็ให้หักจำนวนเงินทั้งหมดที่จ่ายไปแล้วออกจากจำนวนเงินที่ต้องจ่ายนั้น

มาตรา ๔๔ บำนาญพิเศษที่บัญญัติในลักษณะนี้ ให้แก่ทายาทผู้มีสิทธิตามเกณฑ์ดังนี้

(๑) บุตร ให้ได้รับสองส่วน แต่ถ้าผู้ตายมีบุตรตั้งแต่สามคนขึ้นไป ให้ได้รับสามส่วน

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๖

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๘๔

(๒) สามหรือภรรยา ให้ได้รับหนึ่งส่วน

(๓) บิดามารดา หรือบิดา หรือมารดา ที่มีชีวิตอยู่ ให้ได้รับหนึ่งส่วน

ถ้าผู้ตายไม่มีทายาทผู้มีสิทธิได้บำนาญพิเศษในอนุมาตรา ใดดังกล่าว หรือทายาทนั้นได้ตายไปก่อน ก็ให้แบ่งบำนาญพิเศษนั้นระหว่างทายาทผู้มีสิทธิตามส่วนในอนุมาตราที่มีทายาทผู้มีสิทธิได้บำนาญพิเศษ

ถ้าไม่มีทายาทผู้มีสิทธิได้บำนาญพิเศษดังกล่าวทั้ง ๓ อนุมาตรา ก็ให้บุคคลซึ่งมีหลักฐานแสดงได้ว่าเป็นผู้อุปการผู้ตายอยู่ หรือเป็นผู้อยู่ในความอุปการของผู้ตาย ซึ่งเจ้ากระทรวงพิจารณาเห็นสมควร เป็นผู้รับบำนาญพิเศษตามส่วนที่เจ้ากระทรวงจะได้กำหนดให้

ผู้อยู่ในอุปการตามความหมายในวรรคก่อน คือ ผู้ที่ได้อยู่ในความอุปการของผู้ตายตลอดมา โดยจำเป็นต้องมีผู้อุปการ และความตายของผู้นั้นทำให้ได้รับความเดือดร้อนเพราะขาดความอุปการ

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๗

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๘๔

ถ้าบุคคลผู้ได้รับบำนาญพิเศษอยู่ตามที่กล่าวมาข้างต้นนี้ตายลงหรือหมดสิทธิไป ก็ให้ส่วนที่ผู้นั้นได้รับอยู่เป็นอันยุติลงเพียงนั้น

มาตรา ๔๕ บำนาญพิเศษที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๔ ให้จ่ายโดยกำหนดเวลาและเงื่อนไข ดังนี้

(๑) บุตร ให้มีสิทธิได้รับจนอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์ เว้นแต่เมื่ออายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์นั้นกำลังศึกษาอยู่ในชั้นเตรียมอุดมศึกษา หรือในชั้นอุดมศึกษา หรือชั้นการศึกษาที่ทางราชการรับรองให้เทียบเท่า ก็ให้ได้รับต่อไปตลอดเวลาที่ยังทำการศึกษาอยู่ในสถานศึกษา แต่ไม่เกินอายุยี่สิบห้าปีบริบูรณ์

(๒) สามเณรหรือภริยาให้ได้รับตลอดชีวิต เว้นแต่ทำการสมรสใหม่

(๓) บิดามารดา ให้ได้รับตลอดชีวิต

(๔) บุคคลอื่นนอกจากที่ได้กล่าวใน (๑) (๒) และ (๓) ถ้าอายุยังไม่ถึงยี่สิบปีบริบูรณ์ ให้อนุโลมรับอย่างบุตรแล้วแต่กรณี ถ้าไม่เข้าลักษณะดังกล่าวแล้ว ให้รับอยู่เพียงสิบปี

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๘

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๘๔

ถ้าผู้มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษเป็นผู้พิการถึงทุพพลภาพ
อยู่ก่อนแล้ว หรือในระหว่างที่มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษ ก็
ให้ผู้นั้นได้รับบำนาญพิเศษตลอดเวลาที่ทุพพลภาพอยู่

มาตรา ๔๖ บำนาญพิเศษรายใด มีจำนวนยอดรวม
ไม่ถึงเดือนละสามสิบบาท บรรดาผู้มีสิทธิจะได้รับจะยื่นคำ
ขอเปลี่ยน เป็นรับบำเหน็จพิเศษแทน ได้เป็นจำนวนเท่ากับ
บำนาญพิเศษหกสิบเดือน แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามร้อยบาท

มาตรา ๔๗ การขอบำนาญพิเศษต้องแสดงรายงาน
แพทย์ที่ทางราชการรับรองกับรายงานแสดงเหตุที่ต้องรับ
อันตราย ได้รับการบ่วงเจ็บ หรือถูกประทุษร้ายนั้นด้วย

ในกรณีตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ๔๓ ให้แสดงถึงเหตุการณ์
อันทำให้ควรเชื่อได้ว่าผู้นั้นได้รับอันตรายถึงตาย

ลักษณะ ๓

บำนาญตกทอด

มาตรา ๔๘ ข้าราชการผู้ใดตายในระหว่างรับราชการ
อยู่ หรือทหารกองหนุนมีเบี้ยหวัดตาย ถ้าความตายนั้น
มิได้เกิดขึ้นเนื่องจากการประทุษร้ายอย่างร้ายแรงของตนเอง

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๕

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๘๔

ก็ให้ทายาทได้รับบำนาญตกทอดในอัตรากิ่งหนึ่ง ของบำนาญ
ปกติตามวิธีคำนวณในมาตรา ๓๒ และตามเกณฑ์ตั้งบัญญัติ
ไว้ในมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕

แม้ผู้ถึงแก่ความตายนั้นจะยังไม่มีสิทธิได้รับบำนาญปกติ
ก็ให้คำนวณบำนาญปกติได้เพื่อประโยชน์แห่งบทบัญญัติมาตรา
๕๐

มาตรา ๔๘ ภายใต้งบับมาตรา ๓๘ ผู้ใดได้รับบำนาญ
ปกติอยู่ หรือผู้มีสิทธิจะได้รับบำนาญปกติ หรือผู้รับบำนาญ
พิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพ ถึงแก่ความตาย ให้ทายาท
ของผู้นั้นได้รับบำนาญตกทอดต่อไปในอัตรากิ่งหนึ่ง ของ
บำนาญที่ได้รับ หรือควรจะได้รับตามเกณฑ์ตั้งบัญญัติใน
มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕

มาตรา ๕๐ บำนาญตกทอดรายใดมีจำนวนยอดรวมไม่
ถึงเดือนละสามสิบบาท บรรดาผู้มีสิทธิจะได้รับจะยื่นคำขอ
เปลี่ยนเป็นรับบำเหน็จแทนได้เป็นจำนวนเท่ากับบำนาญตก
ทอดหกสิบเดือน แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามร้อยบาท

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๐

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๖๔

ลักษณะ ๔

การพิจารณาสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญ

มาตรา ๕๑ เมื่อกระทรวงเจ้าสังกัดได้รับเรื่องราวขอรับบำเหน็จหรือบำนาญแล้ว ให้รีบตรวจสอบนำส่งให้ถึงกระทรวงการคลังภายในกำหนดหกสัปดาห์ นับแต่วันรับ และเมื่อกระทรวงการคลังได้รับเรื่องราวดังกล่าวแล้ว ให้รีบพิจารณาสั่งภายในกำหนดหกสัปดาห์ นับแต่วันรับ ทั้งนี้ เว้นแต่ความล่าช้าเป็นเพราะความผิดของผู้ขอเอง หรือในกรณีจำเป็นอย่างอื่น

ลักษณะ ๕

การเสีสิทธิ์รับบำนาญ

มาตรา ๕๒ ผู้ใดได้รับบำนาญปกติหรือบำนาญตกทอดอยู่ ถ้า

(๑) กระทำความผิดถึงต้องโทษจำคุก โดยคำพิพากษาโทษจำคุก เว้นแต่ความผิดในลักษณะฐานลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือ

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๑

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๘๔

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต ตามกฎหมายว่าด้วย
ล้มละลาย

ผู้ئنหมดสิทธิรับบำนาญปกติ หรือบำนาญตกทอด
ตั้งแต่วันมีคำพิพากษาถึงที่สุด

มาตรา ๕๓ ข้าราชการผู้ใดมีกรณีหรือต้องหาว่ากระทำ
ผิดวินัยอย่างร้ายแรงถึงแก่ความตายก่อนได้รับการวินิจฉัย
เรื่องที่กระทำผิดวินัยนั้น ให้กระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณา
วินิจฉัยว่า ถ้าผู้ئنไม่ถึงแก่ความตายเสียก่อนจะต้องได้รับ
โทษถึงไล่ออกหรือปลดออกหรือไม่ ถ้าเห็นว่าผู้ئنจะต้อง
ถูกลงโทษถึงไล่ออกหรือปลดออก ทายาทไม่มีสิทธิได้รับ
บำนาญตามมาตรา ๔๘

มาตรา ๕๔ ผู้ซึ่งได้รับบำนาญปกติหรือมีสิทธิได้รับ
บำนาญปกติ หรือได้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพ
หรือทหารกองหนุนมีเบี้ยหวัด ผู้ใดกระทำความผิดอาญาซึ่ง
ไม่ใช่ความผิดในลักษณะฐานลหุโทษ หรือความผิดอันได้
กระทำโดยประมาท หรือถูกฟ้องว่าเป็นบุคคลล้มละลาย
ทุจริต ถ้าถึงแก่ความตายก่อนมีคดีหรือก่อนคดีถึงที่สุด ให้

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๒

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๕๔

กระทรวงเจ้าสังกัดที่ผู้หนึ่งเคยสังกัดอยู่พิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้
นั้นได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ถ้าเห็นว่าผู้หนึ่งได้กระทำ
ความผิดซึ่งกฎหมายกำหนดโทษจำคุกอย่างสูงไว้เกินกว่า
หนึ่งปีแล้ว ทายาทไม่มีสิทธิได้รับบำนาญตามมาตรา ๔๕

มาตรา ๔๕ ทายาทดังต่อไปนี้ ไม่มีสิทธิที่จะได้รับ
บำนาญตามมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔
และมาตรา ๔๕

(๑) ผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่า ได้เจตนากระทำ
หรือพยายามกระทำให้เจ้าบำนาญหรือผู้ที่ก่อให้เกิดสิทธิรับ
บำนาญแก่ตนถึงตายโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

(๒) ทายาทตามมาตรา ๔๔ ต้องคำพิพากษาถึงที่สุด
ว่า ได้เจตนากระทำหรือพยายามกระทำให้ทายาทด้วยกัน
ถึงตายโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

(๓) ผู้ที่ได้ฟ้องเจ้าบำนาญหรือผู้ที่ก่อให้เกิดสิทธิ
รับบำนาญแก่ตน หว่าทำความผิดโทษประหารชีวิต และ
ตนเองกลับต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่า มีความผิดฐานฟ้อง
เท็จหรือทำพยานเท็จ

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๓

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๘๔

ลักษณะ ๖

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๖ ข้าราชการผู้ใดลาออกไปดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทน หรือสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ถ้าภายหลังกลับเข้ารับราชการใหม่ ก็ให้นับเวลาระหว่างที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทน หรือสภาผู้แทนราษฎร ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายที่ใช้อยู่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๗ ผู้ซึ่งไปหรือผู้ซึ่งทางราชการส่งอนุญาตให้ไปศึกษาวิชาในต่างประเทศก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ เมื่อเข้ารับราชการให้มีสิทธินับเวลาระหว่างไปศึกษาวิชาในต่างประเทศเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญที่ใช้อยู่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๘ ข้าราชการผู้ใดกลับเข้ารับราชการก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จ

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๔

ตอนที่ ๒๔ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ เมษายน ๒๔๙๔

บำนาญที่ให้อยู่ในขณะที่ถูกเข้ารับราชการนั้น อาจให้นับ
เวลาราชการหลายตอนต่อกันได้ ก็ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้นับเวลา
ราชการตอนก่อนกับตอนหลังต่อกันได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี